

Mihail Armalinskij: DETSKIJ EROTIČESKIJ FOL'KLOR

M.I.P. Company, Minneapolis 1995, 91 str.

Godine 1995. američki nakladnik specijaliziran za erotsku literaturu na ruskome jeziku *M.I.P. Company* iz Minneapolisa tiskao je neuglednu knjižicu *Dječji erotski folklor*, koja na prvi pogled može zbuniti ozbiljnoga čitatelja. Spomenuti izdavač je, naime, u posljednjih desetak godina svojim polupornografskim izdanjima izazvao dosta bure na knjižarskome tržištu istočne i zapadne hemisfere, tako da su se u akademskim krugovima njegove knjige uglavnom ignorirale. Međutim, *Dječji erotski folklor* je, unatoč očitoj komercijalnoj noti, zapravo vrlo korisno i ozbiljno izdanje, namijenjeno ponajprije književnim znanstvenicima, potom lingvistima a onda i prevodiocima te upućenijim čitateljskim krugovima.

U poduljem uvodu sastavljač Mihail Armalinski² pokušao je situirati materijal u djetinjstvo i objasniti značenje erotskih slika koje djeca usvajaju od starijih prijatelja i odraslih ljudi. Stalni doticaj sa spolnom sferom - od gledanja seksualnih igara odraslih (roditelja poglavito) do pornografije u medijima - utječe na oblikovanje djetetove erotske svijesti, odnosno, folklor, preuzet od starijih, stvara osnovni erotski kontakt djece sa svijetom odraslih.

U spoznavanju sebe kroz osjećaje koji nastaju pri dodiru vlastitih spolnih organa, dijete izlazi u izvanjski svijet uz pomoć riječi i s njihovom pomoći pokušava otkriti tajnu života. U jeziku se pojavljuju oznake za seksualne realije, no kako su ih odrasli zabranili, djeca započinju igru riječima, ironično postavljenu spram tih zabrana. U kontaktu djece govor se sve više puni stihovima, uzrečicama i šalama vezanim za seks. Uspostavlja se složena veza sa sferom spolnoga života temeljena na kreativnoj igri.

Jedna od funkcija dječjega erotskoga folkloru jest davanje mogućnosti djetetu da izgovara zabranjene riječi. Među publiciranim materijalima stoga su *Prešućene stvari*, u kojima su obrasci izgrađeni na nepotpunome izgovoru zabranjenih riječi, te tekstovi izgrađeni na "pomacima", koji omogućuju potpuno izgovaranje tih riječi, ali pri formalnoj nevinosti onoga tko ih izgovara. Tako se značajan dio dječjega erotskoga folkloru vrti oko četiri-pet riječi - kao aluzija, izgovor ili potpun tekst.

Evo jednog primjera *prešućene stvari*:

Pape sdelali botinki
na rezinovom hodu.
Papa hodit po izbe
b'ët mamašu. Pape sde -
lali botinki ...

Kad usvoji zabranjene riječi njihovim izgovorom, dijete nastoji shvatiti njihovu funkcionalno značenje te se tako pojavljuje druga grupa erotskog folkloru s poučavateljskom funkcijom. Pjesmica s poučnim sadržajem, koju možemo spomenuti kao primjer za ovu grupu, često je citirana u samizdatskoj crnoj prozi:

Pošla ja raz kupat'sja
za mnoj sledil bandit.
Ja stala razdevat'sja,
a on mne govorit:

² Mihail Armalinski pseudonim je Mihaila Peljmana.

“Kakie vaši ljažki,
 kakie bufera!
 Nel’zja li vas polapat’
 za rubčik-poltora?”
 A paren’ on horošij,
 i kak emu ne dat’.
 I legla ja na pesoček,
 a on menja ebat’.
 Ebët, ebët - otskočit,
 ob kamen’ huj potočít,
 gazetku počítaet
 i snova načínaet.
 Prišla ja raz domoj
 s razorvannoj pizdoj.
 A mat’ menja rugat’:
 “Ah ty, suka, ah ty, bljad’!
 Ty komu dala ebat’?!”
 Ne tvoë, mamaša, delo!
 Ne tvoja pizda terpela!
 Komu hoču, tomu i dam
 svoj mohnatyj čemodan!

Zanimljivo je vidjeti koji su kriteriji odlučivali o pripadnosti izraza i forme dječjemu folkloru. Jedan je bio to, navodi Armalinski, što šale koje su djeci smiješne nisu smiješne odraslima. Drugi kriterij jest činjenica da su ga dragovoljno usvojila djeca.

Autor je materijal skupio iz vlastitoga pamćenja te iz izdanja *Necenzuirana ruska častuška (Nepodcenzurnaja russkaja častuška, Russica Publishers, N.Y. 1978)*. Knjigom dječjega erotskoga folkloru zbirka dosad evidentiranih ruskih erotskih riječi i izraza bitno je obogaćena i inovirana te će zacijelo jednom poslužiti kao relevantan izvor pri sastavljanju cjelovitoga rječnika modernoga ruskoga jezika. Naime, svojedobno je poznati peterburški jezikoslovac Boduen de Kurtene tražio da se u rječnike živih jezika unose i nepristojne riječi, opsceni izrazi i psovke, jer su realan sastojak živoga jezičnoga organizma. Jednim dijelom znanstvenik je to i realizirao ispravljajući i dopunjujući Daljev *Tolkovoj slovar’ živogo velikorusskogo jazyka*, 3. i 4. izdanje (1912). Međutim, u sovjetsko vrijeme taj je sadržaj jednostavno izbrisan, tako da su disfemizmi skupljeni, izdavani i tumačeni gotovo isključivo u inozemnim slavističkim središtima.

Ovdje bismo od poznatijih rječnika nepristojnih riječi mogli spomenuti sljedeća izdanja:

Claude Corey, *Les Proverbes Erotiques Russes*, Mutton, The Hague-Paris, 1972.

Dictionary of Russian Obscenities. Compiled by D.A. Drummond and G. Perkins, Scythian Books, Oakland 1987.

A. Flegon, *Za predelami russkikh slovarej*. Third Edition, Flegon Press, London 1973. i Vladimir Kozlovskij, *Argo russkoj gomoseksual’noj subkul’tury. Materialy k izučeniju*. Chalidze Publications, Vermont, 1986.

Od radova, pak, koji problematiziraju "nepristojni kompleks", izdvajaju se:

B.A. Uspenskij, *Mifologičeskij aspekt ruskoj ekspressivnoj frazeologii*. *Studia Slavica*, Hungary, XXIX, 1983, str. 36-69; 33/1-4, 1987, str. 37-76. i

Ilse Ermen, *Der obszöne Wortschatz im Russischen. Etymologie-Wortbildung-Semantik-Funktionen*. Verlag Otto Sagner, München 1993.

Ne vratimo se *Dječjem erotskom folkloru*. Ta knjižica viceva, pitalica, poskočica, pjesmica i uzrečica iz svijeta djetinjstva namijenjena je poglavito književnim kritičarima i profesorima književnosti koji imaju određenu zalihu znanja o nepristojnim riječima i izrazima ruskoga jezika. Zbirka kratkih formi uvelike olakšava profesionalnim čitateljima otkrivanje izvora citata i motiva u tekstovima novije produkcije, koji su upravo zbog opscenosti put do čitatelja morali tražiti kroz samizdat i tamizdat. Autori u čijim djelima možemo naći fragmente *Dječjeg erotskog folkloru* danas polako postaju klasici: Vasilij Aksjonov, Venedikt Jerofejev, Juz Aleškovski, Eduard Limonov itd.